

[Viggo Starcke.]

er en krise, eller om det er, hvad man kunne kalde pengekludder.

Selve den reelle rigdom kan et land forøge ved at producere mere, ved at spare mere op, ved at sælge fordelagtigere og ved at købe fordelagtigere. Men selvom man forøgede dette lands rigdom gennem mere arbejde, mere produktion og fordelagtigere handel, kan det alltsammen blive forgæves, hvis ikke pengepolitikken tilpasses efter realiteterne. Hvis man prøver at gå den modsatte vej og tilpasse realiteterne efter pengepolitikken, sker der ulykker. Produktionen og rigdommen kan man forøge ved at lette adgangen til arbejde — til arbejdsplads, til byggeplads, til landbrugsjord, til råstoffer — og til opsparing. Formuedannelse, investering og kapitaldannelse kan man forøge, når folk får fordel af at spare, og når folk har tillid til, at det, de sparer op, beholder sin værdi; og dette er igen afhængigt af pengevæsenets hæderlighed.

Det, der sommetider sker indenfor dansk pengepolitik, er, at man laver inflation, at man laver en forringelse af mønten, af kronen, at man ligefrem skærer den ned kunstigt gennem kronenedskrivninger. I de sidste 20 år har Danmark oplevet 3 sådanne kronenedskæringer, og det er ikke gunstigt for skabelse af tillid til opsparing. Retsforbundet var det eneste parti, der gik absolut imod den kronenedskæring, som blev gennemført i september 1949, og i oktober måned i fjor afgav den daværende statsminister en erklæring her i tinget om, at der ikke påtænktes nogen ny kronenedskæring — en erklæring, der fremkom på retsforbundets initiativ.

Man kan forøge landets rigdom ved at sælge fordelagtigere og ved at købe fordelagtigere, og jo friere handelen er, des lettere er det for det danske erhvervsliv og den danske handel at sælge fordelagtigt og købe fordelagtigt, og det medfører igen overvejelser om at fjerne de kunstige hindringer, vi selv lægger os i vejen gennem told, restriktioner, statshandel, Englandsaftaler eller mislykkede Ruslandsaftaler.

I de hundrede år fra 1814 til 1914, da ansvaret for det danske pengevæsen lå hos nationalbanken og udenfor politikernes

rækkevidde, i de hundrede år, da Danmark havde en høj grundskyld i form af hartkornsskatter, da Danmark havde frihandel, havde vi ingen inflation og ingen kronenedskæring. Vi havde dengang ganske vist sølv møntfod og senere guldmøntfod, og denne metal møntfod virkede som en viser, som et termometer, der viste nedgang, hvis der blev givet overdreven kredit, og så kunne nationalbanken hurtigt reagere og rette situationen op igen. Men siden 1914 har vi haft ustandselige svingninger, snart op og snart ned — mest ned. Og det har været store svingninger, inflation og pengeforringelse, devaluering og kronenedskæring — i de sidste 20 år er kronen skåret ned til en trediedel af sin værdi. Hvis man går den vej, at man fastsætter en bestemt fast kurs for den danske krone og så prøver at indrette realiteterne og virkeligheden derefter, sker der ulykker på samme måde, som hvis man låser termometret fast og indretter sin fyring og sin temperatur herefter.

Disse ustandselige kriser, som vi har haft i de senere år, skyldes ikke befolkningen, for befolkningen arbejder godt. Der har været rekordproduktion og rekordeksport. Fejlen kan derfor ikke ligge hos befolkningen. Fejlen må ligge hos den høje regering og hos lovgivningsmagten, og alle de fire gamle partier har deres del af ansvaret, fordi de har været enige om den politik, der har været ført, lige meget hvilken hudfarve regeringerne politisk har. Vi har snart haft valutapukkel, snart haft valutakrise, snart under den ene regeringskombination, snart under den anden regeringskombination; når det sker for den ene, angriber den anden, og når det er omvendt, bytter man ganske simpelt roller. Jeg tror, der er grænser for, hvor længe folkestyret kan holde til, at et dygtigt folk snart hvert halve år skal frelses af dem, der har lavet ulykkerne.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde i dag, at det radikale venstre havde et betydeligt ansvar for det forlig og den frelseaktion, der blev gennemført i september måned. Ja, det tror jeg det har, men de andre partier har også deres del af ansvaret. Tilliden til pengevæsenet er i færd med at blive undergravet, og dermed rystes tilliden